

Handläggare
Monika Lind
Telefon: 08-508 20505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-03-22

Strategi för en äldrevänlig stad – Underlag till program

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om Strategi för en äldrevänlig stad – Underlag för program

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Avdelningschef

Sammanfattning

Äldrenämnden har tagit fram ett underlag för kommande arbete med en strategi för en äldrevänlig stad. Förvaltningen välkomnar att strategin omfattar tillgänglighet och delaktighet inom alla samhällsområden, och inte avgränsas till att bara gälla äldreomsorg.

Samtidigt som programarbetet pågår ska kommunfullmäktige besluta om ett program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Syftet med båda programmen är att skapa en stad för alla, varför förvaltningen tycker att de bör samordnas för ökad effekt för stadens invånare.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav i budget för 2017 äldrenämnden i uppdrag att ta fram ett långsiktigt program för framtidens äldreomsorg. Uppdraget har utvecklats till en strategi för en äldrevänlig stad med en bred ansats.

Kommunstyrelsen har remitterat underlaget till ett antal stadsdelsnämnder och facknämnder, däribland Enskede-Årsta-Vantör.

Ärendet

Strategin syftar till att göra Stockholm till en äldrevänlig stad – en stad för alla. Det innebär en tillgänglig och inkluderande stad med en miljö som främjar ett aktivt liv. Arbetet ska bidra till att Stockholm kan möta de demografiska utmaningarna som en åldrande befolkning innebär.

Strategin har inte syftat till att lämna förslag till lösningar utan i stället beskriva behov av utveckling och samverkan.

Såväl äldre invånare som stadens medarbetare har lämnat synpunkter på hur en äldrevänlig stad kan utformas. Totalt deltog 37 personer i den workshop som arrangerades för äldre invånare. I den workshop som arrangerades för professionen deltog medarbetare från olika områden inom äldreomsorgen och företrädare för stadens personalstrategiska avdelning. Därutöver deltog den ideella sektorn och akademien i form av Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Rapporten redovisar övergripande sex tematiska områden som kännetecknar en äldrevänlig stad:

1. Bostäder
2. Social delaktighet, inkludering och respekt
3. Ta tillvara äldres resurser
4. Samhällsstöd och service
5. Utomhusmiljöer och byggnader
6. Transport och mobilitet

Rapporten avslutas med en beskrivning av hur det fortsatta arbetet för en äldrevänlig stad kan bedrivas. Det sammanfattas i följande steg:

- a. *Involvering av äldre invånare.* Att involvera äldre personer i processen ses som en grundpelare i arbetet.

- b. *Nollbasvärdering*. En kartläggning av ingångsvärden, som en beskrivning av utgångsläget för förbättringsarbetet.
- c. *Framtagande av program*. Äldre är en heterogen grupp och förutsättningarna varierar mellan olika stadsdelar, vilket bör avspeglas i åtgärdsförslagen.
- d. *Indikatorer för uppföljning*. Programmets innehåll bestämmer hur arbetet följs upp och valet av indikatorer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom beställaravdelningen för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri, i samråd med avdelningen för egen regi och avdelningen för utveckling, lokaler och stadsmiljö.

Nämndens pensionärsråd har lämnat synpunkter på underlaget vid sammanträdet den 29 januari. Rådet framförde några områden som särskilt viktiga för att skapa en äldrevänlig stad:

- Villkoren vid försäljning av bostad man har bott länge i måste förbättras för att öka flyttbenägenheten bland äldre.
- Det behövs fler seniorlägenheter med rimliga hyror.
- Det är viktigt att erbjuda äldre möjlighet att ta till sig digital teknik, vilket borde förtydligas i strategin.
- För att tillhandahålla fler tillgängliga lägenheter bör genomförda bostadsanpassningar tas till vara bättre, när den som fått anpassningen flyttar.

Nämndens funktionshinderråd ska behandla förvaltningens förslag till svar på remissen på sitt sammanträde den 16 mars.

Nämndens pensionärsråd ska behandla förvaltningens förslag till svar på remissen på sammanträde den 19 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I underlaget till strategiskt program för en äldrevänlig stad ges inga förslag till lösningar. Förvaltningens förslag till svar på remissen har därför fokus på det fortsatta planeringsarbetet.

Förvaltningen välkomnar att strategin omfattar tillgänglighet och delaktighet inom alla samhällsområden, och inte avgränsas till att bara gälla äldreomsorg. Förutsättningarna för äldres delaktighet behöver förbättras på en rad områden genom ett aktivt tillgänglighetsarbete.

Äldre stockholmare involverades i strategiarbetet genom en workshop som arrangerats inom projektets ram. Sammanlagt 37 personer har varit med och bidragit. Stadsdelsnämndens pensionärsråd fanns representerat i workshopen. Det är positivt att projektet vänt sig direkt till målgruppen.

Förvaltningen vill poängtera att gruppen äldre stockholmare är heterogen, även inom de olika stadsdelarna. Det är viktigt att olika grupper kommer till tals redan när underlag för en strategi tas fram, och att det tydligt redovisas. För att nå resultat behöver till exempel skilda behov som en följd av funktionsvariation, socioekonomiska faktorer och hälsa beskrivas.

Den workshop som vände sig till professionen involverade främst tjänstepersoner inom äldreomsorg. Två representanter för stadsdelsförvaltningen deltog. Eftersom bara en liten del av äldre stockholmare har insatser från äldreomsorgen föreslår förvaltningen att dialogen bör utvidgas, för att få en lokal förankring med fler verksamheter i staden.

Parallellt med stadens arbete med en strategi för en äldrevänlig stad ska kommunfullmäktige besluta om "Ett Stockholm för alla – Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023.

Syftet med strategin för en äldrevänlig stad och programmet för tillgänglighet och delaktighet är detsamma, att skapa en stad för alla stockholmare. Förvaltningen hoppas därför att det fortsatta arbetet samordnas. De anpassningar som behöver göras är kopplade till olika funktionsvariationer snarare än till ålder och förvaltningen ser stora samordningsvinster.

Kopplingen till stadens mål och styrmodellen ILS blir central. Ett antal av de indikatorer och aktiviteter som ska mäta måluppfyllelsen kan samordnas mellan de olika programmen, för ökad effekt. Förvaltningen får genom ett sådant arbetssätt också möjlighet att involvera nämndens pensionärs- och funktionshinderråd i arbetet på ett naturligt sätt.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om Strategi för en äldrevänlig stad.

Bilaga

Strategi för en äldrevänlig stad – Underlag till program.